

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemonnd, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. Haeretici quod volunt in Scripturis venantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

obscurasse multorum variorumque mysteriorum vilo obducto, ut per laborem difficultatemque arrogantia nostra compesceretur, liberareturque animus noster fastidio illo, quo plerunque laborant res obviæ & faciles. Obscura, inquit alio loco Calvinus, nos exercent, at facilia satiant. Sed oculatis istis Argis omnia sunt facilia & exposita, quæ aciem oculorum habent non minus penetrantem, quam Linceus ille, de quo est apud Plutarchum, cui nec rupes, nec lignum, nec mons, nec ullum aliud corpus quantumvis solidum objiciebatur, quod non visu penetraret. Omnia illis sunt facilia: at misero illi & cæco D. Augustino nihil non est difficile. Quod intelligo, inquit, in lectione Sacra Scripturæ, nihil est, respectu illius, quod ignoret. Ezechiel Scripturam appellat librum involutum. Eadem est magnus ille liber septem sigillis munitus, quem aperire nemo potest, præter Agnum, aut Sanctos, per specialem illius assistentiam. Quæ de te elegans exstat magni illius viri, quem per excellentiam Theologum appellamus, comparatio. Quemadmodum picturæ quædam ita sunt in omnes partes obversæ, ut quacunque eas, te sequi intuitu videantur, quod tamen omne in uno aliquo puncto aut lineamento positum est, quod pictores tantum intelligunt: ita qui in sacras literas oculos intendit, pluribus eas sensibus aptas deprehendit, qui omnes iudicio ejus satis quadrant, quum unus sit tantum genuinus & certus. Si persequutus fuisset similitudinem, addidisset etiam hoc: Quemadmodum tabula istam proprietatem non habitura sit, ut quaquaversus ad spectum obvertat, si ipsius picturæ, aliud quam in ipsum pictorem, obtutus defigatur. (Hæc enim ratio est, ob quam imagines vultum oculosque spectatoribus obvertunt: quod non accideret, si aliud quam in artificem, visus dirigeretur.) Sic qui Scripturam contempletur, si animum ad verum Ecclesiæ sensum, insuper habita ipsa littera & ut ita dicam, Scriptoris calamo, (ut etiam in picturis nulla penicilli habetur ratio) intendit, in S. Scriptura intelligenda numquam aberrabit. Secus, erroneo visu mendacium arripiet pro veritate, & umbram pro corpore, & quod de Ixione fabulis proditum est, nubem pro vera Junone amplexabitur. Scriptura, inquit quidam Barcinonensis Episcopus, similis est hereto omnis generis arboribus confito, quarum aliæ aliis fructibus sunt onustæ, tum hybernis, tum æstivis. Quidam naturæ sunt bonæ, quamvis cru-

di, alii, costiantum: quidam succum habent dulcem, alii acidum, qui tamen durant diutius, & coctione redduntur mitiores. Ita in sacro Dei verbo quædam sunt in ipsa literæ simplicitate salubria, alia periculosa admodum atque insipida, nisi recoctione, hoc est recta explicatione mitescant. Sed non permissum est cuivis, in hac re aliquid conari, inquit S. Dionysius, licet nemo non præstet hanc sibi sumat.

III. Hæreticus quidquid invenit in domo Dei & in divinis ceremoniis, serutatur ac perquisit, atque ex eo totum id, quod habet, compilat, id solum usurpans, quod suæ opinioni favere arbitrat: omnia deinde suæ imaginationis fonti imponit, quas vult formas inde eliciens; ex quibus sibi sectam fingit speciosis prætextibus insignem, & sub verbi Dei nomine è suis phantasiis idolum sibi exculpit, easque fucis obducit, ne agnoscantur, quemadmodum mangones veteres panes nos interpolant, ut pro novis eos vendant. Patres quum viderent suæ ætatis hæreticos scripturam perpetuo in ore habere, eodem modo exclamarunt, quo nos hodie: Quid hoc sibi vult suo quisque modo Scripturam lacerat. Aliter eam exponunt Novatus, Photinus, Sabellius; aliter Donatus & Macedonius; aliter Apollinaris, Nestorius & Eutyches. Nos loco illorum veterum ponamus Lutheranos, Zvinglianos, Anabaptistas, Calvinistas. Omnes isti, ut Vincentius Lerinensis ait, Scripturam ubique in scriptis suis inculcant, adeo ut ne paginam quidem in libris eorum reperias, quam non passim occupent ex Veteri & Novo Testamento desumpta testimonia. Et quemadmodum Moneta adulteratores alia metalla pauxillo auro & argento admiscunt, deinde Regum ac Principum imagines & nomina imprimunt, sine quibus erogari moneta illa non posset: sic hæretici falsa interpretatione depravatis S. Scripturæ locis, divini verbi nomen obtinent, illæque ad opinionum suarum portenta velanda, ac populo commendanda abutuntur. Et quemadmodum homines graveolentes alarum hircos pastillis aliisque adscitis odoribus; sic hæretici doctrinæ suæ fetorem divini verbi fucis velare ac tegere student. Sed velut etiam si æthiopem quis cerussa inducat, sumus tamen nasus, labia pendula & crassa, & mala turgida qualis sit facile produat: sic frustra Sectarii nefarios suos conatus religiosis prætextibus velant, quum aliunde illi ab omni parte appareant.

Lamdu-

*Jam dudum patuere doli, & sub veste latentis
Ulcus albidula sedum pus atque venenum.*

Esse inter Scripturæ libros nonnullos (ait ille, (a) quem merito pictorem hæreticorum appellavi;) quos hæresis vel non recipiat, vel si recipiat, addendo aut demendo corrumpat, ut suo proposito inserviant. Et illos ipsos, quos admittit, non retinere integros, sed adulterare, truncare, deformare, & varijs interpretationibus distorquere, atque ad arbitrium suum fingere. Hoc est quod faciunt & fecerunt, quotquot umquam ab Ecclesia desciverunt, qui summam auctoritatem sibi assumunt in Scripturam, eique volunt præsidere, in hoc ut non admittant pro Scriptura, nisi quod placet, nec pro vero Scripturæ sensu & interpretatione, nisi quod proprium cerebrum ipsis dicat. Quod si firmum est hoc Calvinisticum fundamentum, non posse ullo modo sine Scriptura conservari Religionem, consequens est, duobus annorum milibus nullam fuisse in mundo Religionem, propterea quod toto illo temporis spatio non fuit Scriptura. Ubi enim fuit Scriptura, ante Moysen? Sed & hoc consequitur in Evangelica Apostolica, & Christiana Ecclesia, ad quinquaginta circiter annos à Salvatore mundi Religionem nullam fuisse: tam diu enim ad minimum Scriptura Evangelica & Apostolica caruit. Gallia quoque nostra trecentis integris annis, quibus destituta fuit Scriptura, ut Hilarius testatur, Cardinali Batonio interprete, quid esset fides Christiana ignoravit. Et negligentia accusandus est ipse Servator noster, qui nunquam suos remisit (suos dico, ad differentiam Indorum) ad Scripturam vel Veteris, vel Novi Testamenti. Quid quod Sacri Scriptores partem aliquam historiarum de CHRISTI tum vita, tum doctrina, nobis enarrasse contenti, quod reliquum erat, tanquam depositum quoddam, illis commiserunt, quos post se reliquerunt, ad administrandam Ecclesiam, & Scripturæ tam veteris, quam Evangelicæ, scabros, salebrosos & difficiles locos explanandos, nihil minus curantes, quam scribere: saltem septem illi Apostoli, qui nihil prorsus scripserunt, sed doctrinam suam viva voce exposuerunt, & ad posteros per traditionem transmiserunt.

IV. Quanquam autem prolixius hæc de re quam forte opus sit, quibusdam agere videri possim; cohibere tamen me non possum, quia huic argumen-

to aliquantum adhuc immorer, quum hoc sit fundamentum hæreseos, desumptum per imperitiam ex his verbis capitis quarti Deuteronomij. *Non addetis ad verbum quod vobis loquor; nec auferetis ex eo.* Non enim animadvertunt, (ait ibidem Glossa) Deum tradere hic Regulam æquitatis, & hæresin omnem repellere. Vetat enim sanæ doctrinæ addi aliquid mali, aut de trahi aliquid de veritate. Præclare Nicolaus de Lyra, Considerandum ait, eam additionem prohibitam esse, quæ sensum depravat, non verò eam, quæ eundem declarat atque illuminat. ut scriptum est in Ecclesiastico, capite vigesimo quarto: *Qui elucidant me, vitam æternam habebunt.* Si primi illi Patres, Ecclesiæ defensores, cortici literæ mortuæ institisent, ut vult Calvinus, sæpe nudi atque inermes à veteribus hæreticis deprehensi fuissent. Nam ut prædones in densis atque asperis sylvis delirescunt, non audentes in camporum planitiem prodire: ita in diversis plerumque Scripturarum velut anfractibus Arrianus, Manichæus, Donatista, castra metatus est. Ibi illi opinionum suarum & errorum propugnacula exstruxerunt: nec exturbati inde à veteribus illis Ecclesiæ Catholicæ archistrategis potuerunt, nisi ad motis traditionum Apostolicarum & verbi non scripti machinis. Arrius (ut inquit non vno in loco Augustinus) innumeris Scripturæ locis sese armabat, quæ illi non nisi per Ecclesiasticas traditiones excuti poterant. Damnatu à Concilio per traditiones, iniuria se damnatum clamabat, Scripturam pro se facere: testimonia S. Scripturæ ad priorum interpretationem opposita, in alium sensum detorquebat. Dicentibus Patribus congregatis in Concilio Nicæno ad Arrium, Nonne Christus ipse inquit. *Ego & Pater unum sumus?* Verum est, regerebat Arrius, sed unitate non substantiæ, sed voluntatis. Et nihilo minus tamen per Apostolicæ traditionis auctoritatem hæreticus declaratus est in pleno Concilio. At perperam damnatum se esse ipse conqueritur, & Scripturam pro se allegat. Iisdem armis Beza, quum per solam Scripturam non posset, Arrianos Transylvaniæ oppugnavit. At Scator, Ochinus & alij contra protestantur. In hoc mysterio Trinitatis, ne tantillum quidem velle se à Scriptura recedere. Quæ de re audire operæ precium est exclamationem Bezzæ in libro, de punitione Hæreticorum, ubi, Catholicum certè in modum, sic loquitur. *Quid de vobis dicemus, sancti Patres,*

a Tertullian, de præscriptis,